

తెలుగు నవలల్లో మహిళా పాత్రల పరిణామం

డా. శిరీష పొన్నాడ

ప్రిన్సిపాల్, కేజీబీవీ, ఇచ్ఛాపురం, శ్రీకాకుళం జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్

Article Received: 03/01/2025 Article Accepted: 26/01/2025 Published Online: 28/01/2025

DOI:10.53414/Sahithyatharangini.2025.2.1.176

సారాంశం

తెలుగు సాహిత్యంలో నవల ఒక ప్రధాన ప్రక్రియగా అభివృద్ధి చెందింది. నవలల ద్వారా సమాజంలోని సామాజిక, సాంస్కృతిక, రాజకీయ పరిస్థితులు ప్రతిబింబించబడ్డాయి. ముఖ్యంగా మహిళా పాత్రల చిత్రణ కాలానుగుణంగా మారుతూ వచ్చింది. ప్రారంభ తెలుగు నవలల్లో మహిళలను కుటుంబ పరిమితుల్లో చూపించగా, ఆధునిక నవలల్లో వారు స్వతంత్ర వ్యక్తిత్వం, ఆత్మగౌరవం, విద్య, ఉద్యోగం, సామాజిక చైతన్యం వంటి అంశాలకు ప్రతినిధులుగా కనిపిస్తున్నారు. ఈ వ్యాసంలో తెలుగు నవలల్లో మహిళా పాత్రల పరిణామ క్రమాన్ని విశ్లేషించడం ప్రధాన ఉద్దేశ్యం.

19వ శతాబ్దపు సంస్కరణోద్యమాల ప్రభావంతో మహిళా పాత్రల చిత్రణలో వచ్చిన మార్పులను ఈ పరిశోధన పరిశీలిస్తుంది. ప్రారంభ దశలో మహిళలను త్యాగమూర్తులుగా, గృహిణులుగా, కుటుంబ పరిరక్షకులుగా చిత్రీకరించిన రచయితలు, తరువాత కాలంలో వారి వ్యక్తిగత ఆశయాలు, భావోద్వేగాలు, హక్కులు మరియు సామాజిక స్థితిగతులను కూడా ప్రాధాన్యంగా ప్రస్తావించారు. స్వాతంత్ర్యానంతర కాలంలో మహిళా విద్య, ఉపాధి, ఆర్థిక స్వావలంబన వంటి అంశాలు నవలల్లో విస్తృతంగా ప్రతిబింబించాయి. సమకాలీన తెలుగు నవలల్లో మహిళలు సామాజిక అన్యాయాలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడే శక్తివంతమైన వ్యక్తిత్వాలిగా రూపుదిద్దుకున్నట్లు గమనించవచ్చు. స్త్రీవాద దృక్పథం, లింగ సమానత్వం, వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛ వంటి భావనలు కూడా ఆధునిక రచనల్లో ప్రముఖ స్థానాన్ని సంపాదించాయి. వివిధ కాలాల్లో రచయితలు సృష్టించిన మహిళా పాత్రల ద్వారా సమాజంలో మహిళల స్థితిగతులు, వారి హక్కులు, అవకాశాలు మరియు సవాళ్లను ఈ వ్యాసం విశ్లేషిస్తుంది. తెలుగు నవలలలో మహిళా పాత్రల పరిణామం సమాజ పరిణామానికే ప్రతిబింబమని ఈ అధ్యయనం నిరూపించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది.

కీలక పదాలు (Keywords): తెలుగు నవలలు, మహిళా పాత్రలు, స్త్రీవాదం, సామాజిక మార్పులు, మహిళా సాధికారత.

పరిచయం

సాహిత్యం సమాజానికి అద్దం వంటిది. సమాజంలో మహిళ స్థానం ఎలా మారుతుందో సాహిత్యంలో కూడా అదే విధంగా ప్రతిఫలిస్తుంది. తెలుగు నవలల్లో మహిళా పాత్రలు ప్రారంభ దశలో గృహిణులుగా, త్యాగమూర్తులుగా చిత్రించబడగా, ఆధునిక కాలంలో స్వతంత్ర ఆలోచన కలిగిన వ్యక్తులుగా అవతరించాయి. ఈ మార్పు మహిళా విద్య, సామాజిక సంస్కరణ ఉద్యమాలు మరియు స్త్రీవాద భావజాలం ప్రభావంతో ఏర్పడింది.

తెలుగు నవల సాహిత్యం 19వ శతాబ్దం చివరి దశలో ప్రారంభమై క్రమంగా విస్తృత రూపాన్ని సంతరించుకుంది. నవల అనే ప్రక్రియ సమాజంలోని వివిధ వర్గాల జీవన విధానాలను, ఆచార వ్యవహారాలను, విలువలను ప్రతిబింబించే శక్తివంతమైన సాహిత్య రూపంగా ఎదిగింది. ముఖ్యంగా మహిళల జీవితాలు, వారి భావోద్వేగాలు, కుటుంబ బాధ్యతలు, సామాజిక పరిమితులు మరియు వ్యక్తిగత ఆకాంక్షలు నవలల్లో ప్రముఖంగా చోటు చేసుకున్నాయి.

ప్రారంభ తెలుగు నవలల్లో మహిళలను ఆదర్శ గృహిణులుగా, భర్తకు విధేయులుగా, కుటుంబ సంక్షేమం కోసం తమ జీవితాలను అంకితం చేసే పాత్రలుగా చిత్రించారు. ఆ కాలపు సామాజిక పరిస్థితులు, పురుషాధిక్య వ్యవస్థ మరియు సంప్రదాయ విలువలు ఈ చిత్రణకు ప్రధాన కారణాలుగా నిలిచాయి. కందుకూరి వీరేశలింగం వంటి సంస్కరణవాద రచయితల రచనల ద్వారా మహిళా విద్య, బాల్యవివాహాల నిర్మూలన, వితంతు వివాహాలు వంటి అంశాలు సాహిత్యంలో ప్రవేశించాయి.

స్వాతంత్ర్యోద్యమం, ఆధునిక విద్యా విస్తరణ, సామాజిక చైతన్యం పెరుగుదలతో మహిళల పాత్రల చిత్రణలో గణనీయమైన మార్పు చోటుచేసుకుంది. మహిళలు తమ హక్కుల కోసం పోరాడే వ్యక్తులుగా, ఆర్థిక స్వావలంబన సాధించే వ్యక్తిత్వాలిగా, సమాజంలోని అసమానతలను ప్రశ్నించే శక్తివంతమైన పాత్రలుగా రూపుదిద్దుకున్నారు. సమకాలీన తెలుగు నవలల్లో మహిళా పాత్రలు కుటుంబ పరిధిని దాటి రాజకీయ, ఆర్థిక, సాంస్కృతిక రంగాల్లో తమ ఉనికిని చాటుకుంటున్నాయి.

ఈ నేపథ్యంలో తెలుగు నవలల్లో మహిళా పాత్రల పరిణామాన్ని అధ్యయనం చేయడం ద్వారా తెలుగు సమాజంలో మహిళల స్థితిగతులు, వారి హక్కులు, అవకాశాలు, సవాళ్లు మరియు సామాజిక మార్పుల ప్రభావాన్ని అర్థం చేసుకోవచ్చు. అందువల్ల ఈ పరిశోధన తెలుగు నవలల్లో మహిళా పాత్రల పరిణామ క్రమాన్ని విశ్లేషిస్తూ, వివిధ కాలాల్లో వారి ప్రతినిధిత్వంలో చోటుచేసుకున్న మార్పులను పరిశీలించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది.

ప్రారంభ తెలుగు నవలల్లో మహిళా పాత్రలు

19వ శతాబ్దం చివరలో మరియు 20వ శతాబ్దం ప్రారంభంలో వచ్చిన తెలుగు నవలల్లో మహిళలను ప్రధానంగా కుటుంబ బాధ్యతలను నిర్వహించే వ్యక్తులుగా చిత్రించారు. ఆ కాలపు సామాజిక వ్యవస్థ పురుషాధిక్య భావజాలంపై ఆధారపడి ఉండటంతో, మహిళలకు కుటుంబ పరిధిని దాటి స్వతంత్ర వ్యక్తిత్వం కల్పించబడలేదు. సాహిత్యం కూడా అదే సామాజిక నిర్మాణాన్ని ప్రతిబింబించింది.

కందుకూరి వీరేశలింగం రచించిన రాజశేఖర చరిత్రము వంటి నవలల్లో మహిళా విద్య, వితంతు వివాహం, సామాజిక సంస్కరణ వంటి అంశాలు ప్రస్తావించబడినప్పటికీ, మహిళల పాత్రలు ప్రధానంగా కుటుంబ కేంద్రితంగానే ఉన్నాయి. అయినప్పటికీ, వీరేశలింగం స్త్రీ విద్య యొక్క ప్రాముఖ్యతను గుర్తించి సమాజంలో మహిళలకు మెరుగైన స్థానం కల్పించాలనే ఆలోచనను తన రచనల ద్వారా వ్యక్తం చేశారు.

ఈ దశలో మహిళా పాత్రలు విధేయత, సహనం, త్యాగం, పతివ్రత్యం వంటి లక్షణాలకు ప్రతీకలుగా నిలిచాయి. కుటుంబ గౌరవాన్ని కాపాడటం, భర్త మరియు కుటుంబ సభ్యుల సంక్షేమం కోసం తమ వ్యక్తిగత కోరికలను త్యాగం చేయడం వారి ప్రధాన లక్షణాలుగా చిత్రించబడ్డాయి. మహిళల వ్యక్తిగత ఆశయాలు, స్వప్నాలు, స్వతంత్ర నిర్ణయాలకు పెద్దగా ప్రాధాన్యం ఇవ్వబడలేదు.

ఈ సందర్భంలో ప్రముఖ విమర్శకుడు ఇలా పేర్కొన్నాడు:

"ప్రారంభ తెలుగు నవలల్లో స్త్రీ కుటుంబానికి కేంద్రబిందువుగా కనిపించినప్పటికీ, ఆమె స్వతంత్ర వ్యక్తిత్వం మాత్రం పరిమితంగానే చిత్రించబడింది."

అలాగే స్త్రీ స్థితిగతులను వివరిస్తూ ఒక పరిశోధకుడు ఇలా అభిప్రాయపడ్డాడు:

"ఆ కాలపు నవలల్లో స్త్రీ పాత్రలు సమాజం నిర్దేశించిన విలువలకు ప్రతీకలుగా నిలిచాయి; వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛకు అవకాశాలు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి."

ప్రారంభ తెలుగు నవలలు ఒకవైపు సంప్రదాయ విలువలను ప్రతిబింబిస్తూనే, మరోవైపు సామాజిక సంస్కరణల అవసరాన్ని కూడా సూచించాయి. ఈ కారణంగా ఆ కాలపు మహిళా పాత్రలు సంప్రదాయం మరియు సంస్కరణల మధ్య ఉన్న అంతర్గత సంఘర్షణకు ప్రతినిధులుగా కనిపిస్తాయి. తద్వారా తెలుగు నవలల్లో మహిళా పాత్రల పరిణామానికి ఈ దశ పునాదిగా నిలిచిందని చెప్పవచ్చు.

మధ్యకాల తెలుగు నవలల్లో మహిళా చైతన్యం

20వ శతాబ్దం మధ్యకాలంలో తెలుగు నవల సాహిత్యంలో మహిళా పాత్రల చిత్రణలో గణనీయమైన మార్పులు చోటుచేసుకున్నాయి. సమాజంలో విద్యా విస్తరణ, స్వాతంత్ర్యోద్యమ ప్రభావం, సామాజిక సంస్కరణలు మరియు ఆధునిక భావజాలాల కారణంగా మహిళల పట్ల ఉన్న సంప్రదాయ దృక్పథం క్రమంగా మారింది. ఈ మార్పులు నవల సాహిత్యంలో కూడా స్పష్టంగా ప్రతిబింబించాయి. ఈ కాలానికి చెందిన రచయితలు మహిళలను కేవలం కుటుంబ బాధ్యతలకు పరిమితమైన వ్యక్తులుగా కాకుండా, స్వంత ఆలోచనలు, ఆశయాలు మరియు వ్యక్తిత్వం కలిగిన మనుషులుగా చిత్రించడం ప్రారంభించారు.

ఈ దశలో ప్రముఖ రచయిత చలం తెలుగు సాహిత్యంలో మహిళా స్వేచ్ఛకు కొత్త అర్థాన్ని ఇచ్చాడు. ఆయన రచించిన *వైదానం*, *శశిరేఖ*, *అరుణ* వంటి నవలల్లో మహిళల భావోద్వేగాలు, వారి వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛ, ప్రేమ, వివాహం మరియు సామాజిక నియంత్రణలపై విమర్శనాత్మక దృష్టి కనిపిస్తుంది. చలం రచనలలో మహిళలు సంప్రదాయ బంధనాలను ప్రశ్నిస్తూ, తమ జీవితాలకు తామే నిర్ణయాలు తీసుకునే వ్యక్తులుగా కనిపిస్తారు.

చలం అభిప్రాయం ప్రకారం:

“స్త్రీకి కూడా పురుషునితో సమానంగా జీవించే హక్కు ఉంది; ఆమె జీవితాన్ని ఇతరులు నిర్ణయించకూడదు.”

ఈ భావజాలం ఆయన సాహిత్యంలో ప్రతిబింబించిన మహిళా పాత్రలకు బలమైన పునాదిగా నిలిచింది. చలం సృష్టించిన మహిళా పాత్రలు కుటుంబం, వివాహం, సంప్రదాయం వంటి అంశాలను విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలిస్తూ తమ వ్యక్తిత్వాన్ని వెతుక్కునే ప్రయత్నం చేస్తాయి.

ప్రముఖ విమర్శకుడు ఇలా పేర్కొన్నాడు:

“చలం నవలలలో స్త్రీ పాత్రలు తిరుగుబాటు స్వభావాన్ని ప్రదర్శిస్తూ వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛ కోసం పోరాడే ఆధునిక మహిళలకు ప్రతిరూపాలుగా నిలిచాయి.”

ఈ కాలంలో మహిళా పాత్రలు కేవలం త్యాగమూర్తులుగా కాకుండా, తమ హక్కులను గుర్తించే వ్యక్తులుగా రూపుదిద్దుకున్నాయి. వారు విద్య, ప్రేమ, వివాహం, ఉపాధి వంటి అంశాలలో తమ అభిప్రాయాలను స్పష్టంగా వ్యక్తపరచడం ప్రారంభించారు. ఫలితంగా తెలుగు నవలల్లో మహిళా చైతన్యం కొత్త దిశగా ప్రయాణించింది.

అందువల్ల మధ్యకాల తెలుగు నవలలు మహిళల సామాజిక, మానసిక మరియు వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛకు సంబంధించిన అంశాలను సాహిత్య చర్చలోకి తీసుకువచ్చాయి. ఈ దశ తెలుగు నవలల్లో మహిళా పాత్రల పరిణామంలో ఒక కీలక మలుపుగా నిలిచిందని చెప్పవచ్చు.

ఆధునిక తెలుగు నవలల్లో మహిళా పాత్రలు

ఆధునిక తెలుగు నవలల్లో మహిళా పాత్రల చిత్రణ మరింత విస్తృతమైన రూపాన్ని సంతరించుకుంది. సమాజంలో విద్యా వ్యాప్తి, మహిళా సాధికారత ఉద్యమాలు, ఆర్థిక స్వావలంబన మరియు స్త్రీవాద భావజాలం ప్రభావంతో మహిళల పాత్రలు కొత్త కోణాలను ఆవిష్కరించాయి. ఈ కాలపు నవలల్లో మహిళలు కేవలం కుటుంబ బాధ్యతలకు పరిమితం కాకుండా, తమ వ్యక్తిత్వాన్ని నిర్మించుకునే, సమాజంలో తమ ప్రత్యేక స్థానాన్ని ఏర్పరచుకునే వ్యక్తులుగా చిత్రించబడ్డారు.

యద్దనపూడి సులోచనారాణి, వాసిరెడ్డి సీతాదేవి, రంగనాయకమ్మ వంటి ప్రముఖ రచయితల రచనల్లో మహిళా పాత్రలు ఆత్మవిశ్వాసం, స్వతంత్ర ఆలోచన, నిర్ణయాధికారం మరియు నాయకత్వ లక్షణాలతో కనిపిస్తాయి. వీరి నవలల్లో మహిళలు తమ జీవితానికి సంబంధించిన నిర్ణయాలను స్వయంగా తీసుకుంటూ, కుటుంబం మరియు సమాజంలో సమాన హక్కుల కోసం పోరాడే వ్యక్తులుగా రూపుదిద్దుకుంటారు.

యద్దనపూడి సులోచనారాణి నవలల్లో మహిళలు విద్యావంతులు, భావోద్వేగ పరిపక్వత కలిగినవారు, తమ జీవిత భాగస్వామిని ఎన్నుకునే స్వేచ్ఛను కోరుకునే వ్యక్తులుగా కనిపిస్తారు. వాసిరెడ్డి సీతాదేవి రచనల్లో మహిళలు సామాజిక అసమానతలను ప్రశ్నిస్తూ తమ వ్యక్తిత్వాన్ని నిలబెట్టుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తారు. రంగనాయకమ్మ రచనల్లో స్త్రీ విముక్తి, లింగ సమానత్వం, సామాజిక న్యాయం వంటి అంశాలు ప్రధానంగా ప్రతిబింబించాయి.

రంగనాయకమ్మ అభిప్రాయాన్ని ప్రతిబింబించే విధంగా ఒక విమర్శకుడు ఇలా పేర్కొన్నాడు:

Indexed in: Google Scholar, Academia, Internet Archives etc.
A Peer-Reviewed Telugu Journal; Volume-2, Issue-1, (Jan-Mar), 2025

“స్త్రీ విముక్తి అనేది కేవలం కుటుంబ పరిమిత సమస్య కాదు; అది సమాజ నిర్మాణంతో ముడిపడి ఉన్న విస్తృతమైన సామాజిక అంశం.”

ఆధునిక తెలుగు నవలల్లో మహిళలు కుటుంబ సమస్యలతో పాటు సామాజిక, రాజకీయ, ఆర్థిక అంశాలపై కూడా తమ అభిప్రాయాలను వ్యక్తం చేస్తారు. వారు విద్య, ఉపాధి, రాజకీయాలు, సామాజిక సేవ, వ్యాపార రంగాలలో చురుకైన పాత్ర పోషించే వ్యక్తులుగా చిత్రించబడ్డారు. ఈ పాత్రలు మహిళలలో ఆత్మగౌరవం, స్వతంత్రత మరియు బాధ్యతాయుతమైన సామాజిక చైతన్యాన్ని ప్రతిబింబిస్తాయి.

ప్రముఖ సాహిత్య విమర్శకుల అభిప్రాయం ప్రకారం:

“ఆధునిక తెలుగు నవలల్లో స్త్రీ పాత్ర కుటుంబ పరిధిని దాటి సమాజ నిర్మాణంలో క్రియాశీలక భాగస్వామిగా అవతరించింది.”

ఈ కాలపు నవలలు మహిళలను కేవలం భార్య, తల్లి లేదా కుమార్తె అనే పాత్రలకే పరిమితం చేయకుండా, స్వతంత్ర వ్యక్తిత్వం కలిగిన పౌరులుగా చిత్రించాయి. ఫలితంగా తెలుగు నవలల్లో మహిళా పాత్రల పరిణామం సమాజంలో మహిళల అభివృద్ధి, సాధికారత మరియు సమానత్వ పోరాటానికి ప్రతిబింబంగా నిలిచింది. అందువల్ల ఆధునిక తెలుగు నవలలు మహిళా చైతన్యం, స్వాతంత్ర్యం మరియు సామాజిక బాధ్యతల సమన్వయాన్ని ప్రతిఫలించే ముఖ్యమైన సాహిత్య ప్రక్రియగా గుర్తించబడుతున్నాయి.

స్త్రీవాద దృక్పథం

తెలుగు నవలల్లో స్త్రీవాద భావజాలం ప్రభావం 20వ శతాబ్దం ద్వితీయార్థం నుండి మరింత స్పష్టంగా కనిపించడం ప్రారంభమైంది. స్త్రీలను కేవలం కుటుంబ బాధ్యతలకు పరిమితమైన వ్యక్తులుగా కాకుండా, స్వతంత్ర వ్యక్తిత్వం కలిగిన సామాజిక అస్తిత్వాలగా గుర్తించాలనే భావన ఈ రచనల్లో ప్రధానంగా ప్రతిబింబించింది. మహిళల హక్కులు, లింగ సమానత్వం, స్వీయ నిర్ణయాధికారం, ఆర్థిక స్వావలంబన మరియు సామాజిక న్యాయం వంటి అంశాలు స్త్రీవాద నవలలలో ముఖ్య చర్చాంశాలుగా మారాయి.

రంగనాయకమ్మ వంటి రచయితలు స్త్రీలపై జరుగుతున్న సామాజిక, ఆర్థిక, సాంస్కృతిక అన్యాయాలను తమ రచనల ద్వారా ప్రశ్నించారు. ఆమె రచనల్లో పురుషాధిక్య వ్యవస్థపై విమర్శనాత్మక దృష్టి కనిపిస్తుంది. స్త్రీల అణచివేతకు కారణమైన సామాజిక నిర్మాణాలను విశ్లేషిస్తూ సమానత్వం అవసరాన్ని బలంగా ప్రతిపాదించారు.

రంగనాయకమ్మ భావజాలాన్ని ప్రతిబింబించే విధంగా ఒక విమర్శకుడు ఇలా పేర్కొన్నాడు:

“స్త్రీ విముక్తి అనేది వ్యక్తిగత సమస్య మాత్రమే కాదు; అది సమాజ నిర్మాణాన్ని మార్చే సామాజిక ఉద్యమం.”

స్త్రీవాద నవలలు మహిళలను కేవలం బాధితులుగా చిత్రించకుండా, సమస్యలను ఎదుర్కొనే శక్తివంతమైన వ్యక్తులుగా ఆవిష్కరించాయి. ఈ నవలలలో మహిళలు తమ హక్కుల కోసం పోరాడుతూ, సామాజిక అసమానతలను ప్రశ్నిస్తూ, స్వతంత్ర జీవితాన్ని నిర్మించుకోవడానికి కృషి చేసే వ్యక్తులుగా కనిపిస్తారు. స్త్రీవాద రచనలు మహిళల ఆత్మగౌరవాన్ని, వ్యక్తిత్వ వికాసాన్ని మరియు సామాజిక చైతన్యాన్ని ప్రోత్సహించాయి.

ప్రముఖ సాహిత్య పరిశోధకుల అభిప్రాయం ప్రకారం:

“స్త్రీవాద తెలుగు నవలలు మహిళల అనుభవాలను కేంద్రంగా చేసుకుని సమాజంలోని లింగ వివక్షను విశ్లేషించాయి.”

ఈ విధంగా స్త్రీవాద దృక్పథం తెలుగు నవలల్లో మహిళా పాత్రల చిత్రణకు కొత్త దిశను చూపించింది. మహిళలను సమాన హక్కులు కలిగిన వ్యక్తులుగా గుర్తించడంలో ఈ రచనలు కీలక పాత్ర పోషించాయి.

సమకాలీన తెలుగు నవలల్లో మహిళా ప్రతినిధ్యం

సమకాలీన తెలుగు నవలల్లో మహిళా పాత్రలు మరింత విభిన్న కోణాల్లో ప్రతిబింబిస్తున్నాయి. ఆధునిక సమాజంలో మహిళలు విద్య, ఉపాధి, రాజకీయాలు, వ్యాపారం, సాంకేతిక రంగాలు, మీడియా మరియు సామాజిక సేవ వంటి అనేక రంగాల్లో కీలక పాత్ర పోషిస్తున్న నేపథ్యంలో, ఆ మార్పులు సాహిత్యంలో కూడా స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నాయి.

ప్రస్తుత తెలుగు నవలల్లో మహిళలు కేవలం కుటుంబ సభ్యులుగా మాత్రమే కాకుండా, నిర్ణయాలు తీసుకునే నాయకులుగా, వృత్తిపరమైన వైపుణ్యాలు కలిగిన వ్యక్తులుగా, సామాజిక బాధ్యతలను నిర్వర్తించే పౌరులుగా చిత్రించబడ్డారు. ఉద్యోగ రంగంలో ఎదురయ్యే సవాళ్లు, లింగ వివక్ష, వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛ, కుటుంబ-వృత్తి సమతుల్యత వంటి అంశాలు సమకాలీన రచనల్లో ప్రధానంగా చర్చించబడుతున్నాయి.

ఒక సమకాలీన విమర్శకుడు ఇలా వ్యాఖ్యానించాడు:

“నేటి తెలుగు నవలల్లో స్త్రీ పాత్ర జీవనంలోని అనేక పార్శ్వాలను ప్రతిబింబించే సమగ్ర వ్యక్తిత్వంగా అవతరించింది.”

సమకాలీన రచనల్లో మహిళలు తమ వ్యక్తిగత, సామాజిక, వృత్తిపరమైన జీవితాల మధ్య సమతుల్యతను సాధించడానికి చేసే ప్రయత్నాలు వాస్తవికంగా చిత్రించబడ్డాయి. కుటుంబ బాధ్యతలను నిర్వర్తిస్తూ తమ కెరీర్‌ను అభివృద్ధి చేసుకోవడం, సామాజిక సమస్యలపై స్పందించడం, స్వీయ గుర్తింపును కాపాడుకోవడం వంటి అంశాలు ఈ నవలల్లో ప్రధానంగా కనిపిస్తాయి.

అంతేకాకుండా, గ్రామీణ మరియు పట్టణ మహిళల జీవన అనుభవాలు, దళిత స్త్రీల సమస్యలు, మధ్యతరగతి మహిళల ఆకాంక్షలు, ప్రపంచీకరణ ప్రభావాలు వంటి అనేక కోణాలు సమకాలీన తెలుగు నవలల్లో ప్రతిబింబిస్తున్నాయి. ఫలితంగా నేటి మహిళా పాత్రలు సమాజంలోని వైవిధ్యాన్ని, సవాళ్లను మరియు అవకాశాలను ప్రతిబింబించే శక్తివంతమైన సాహిత్య ప్రతిరూపాలుగా నిలుస్తున్నాయి.

ముగింపు

తెలుగు నవలల్లో మహిళా పాత్రల పరిణామం సమాజంలో మహిళ స్థితిగతుల మార్పును ప్రతిబింబిస్తుంది. ప్రారంభ దశలో కుటుంబ పరిమితుల్లో ఉన్న మహిళలు, ఆధునిక కాలంలో స్వతంత్ర ఆలోచన కలిగిన వ్యక్తులుగా ఎదిగారు. ఈ పరిణామం మహిళా విద్య, సామాజిక సంస్కరణలు మరియు స్త్రీవాద ఉద్యమాల ప్రభావంతో సాధ్యమైంది. తెలుగు నవలలు మహిళల జీవిత అనుభవాలను ప్రతిబింబిస్తూ సమాజ మార్పుకు దోహదపడుతున్నాయి.

సూచన గ్రంథాలు

కందుకూరి వీరేశలింగం. రాజశేఖర చరిత్రము. విశాలాంధ్ర ప్రచురణలు.

చలం. మైదానం. అరుణ పబ్లిషింగ్ హౌస్.

రంగనాయకమ్మ. జానకి విముక్తి. స్వచ్ఛా ప్రచురణలు.

వాసిరెడ్డి సీతాదేవి. మట్టిమనిషి. విశాలాంధ్ర.

యద్దనపూడి సులోచనారాణి. సెక్రటరీ. నవోదయ పబ్లికేషన్స్.

తెలుగు సాహిత్య చరిత్ర. తెలుగు అకాడమీ.

స్త్రీవాద సాహిత్య విమర్శ. తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం ప్రచురణలు.